

DRŽAVNI ARHIV U DUBROVNIKU
ARHIVSKI SABIRNI CENTAR KORČULA - LASTOVO

SUMARNI INVENTAR

ZBIRKA FOTOGRAFIJA ANTE STANKOVIĆA KRALJA
1951. / 1967.

Broj fonda: HR-DADU-SCKL-1079

Izradila: Maja Haraminčić Cebalo

Žrnovo, kolovoz 2024.

SADRŽAJ

1. Identifikacija	3
2. Kontekst	4
3. Sadržaj i ustroj gradiva	6
4. Uvjeti dostupnosti i korištenja	10
5. Dopunski izvori	10
6. Područje kontrole opisa	11
Opis serija	12

1. IDENTIFIKACIJA

- 1.1. Identifikacijska oznaka** HR-DADU-SCKL-1079
- 1.2. Naslov** Zbirka fotografija Ante Stankovića Kralja 1951. / 1967.
- 1.3. Vrijeme nastanka gradiva** 1951. / 1967.
- 1.4. Razina opisa** Zbirka
- 1.5. Količina i nosač jedinice opisa** 1.542 negativa na celuloidnoj podlozi, 23 pozitiva
0,3 d/m ostalog gradiva

2. KONTEKST

2.1. Naziv stvaratelja Ante Stanković *Kralj*

2.2. Povijest

2.2.1. Vrijeme i mjesto djelovanja Ante Stanković rođen je 14. veljače 1934. godine. Živio je u mjestu Žrnovo, u zaseoku Postrana. Njegovi roditelji, Antun i Luca rođ. Tvrdeić oženili su se 1920. godine i živjeli u kući na putu za Postranu, jedan od četiri zaselka mjesta Žrnovo. Obiteljski nadimak *Kralj* nosio je njegov otac pa tako i on. Ante Stanković je po struci bio električar i mehaničar te je radio u mjestu i pomagao kad je bilo potrebno. Fotografijom se počeo baviti 50-ih godina te ju je detaljnije izučavao u fotografskoj radnji Božić u gradu Korčuli. Radnja je bila smještena u gradu Korčuli, na zapadnoj rivi između hotela Hotel de la Ville i kuće obitelji Španić. Ante Stanković *Kralj* naučio je mnogo, no nije nastavio raditi za fotografa Božića, već je uživao fotografirajući svoje selo i ljude te je na taj način postao i kroničar mjesta. U rodnoj kući uredio je foto studio za razvijanje fotografija, no nikad nije fotografirao ljude u studiju već u svakodnevnim situacijama, u njihovom okruženju. 50-ih i 60-ih godina 20. stoljeća zabilježio je svojim aparatom krštenja, vjenčanja, zabave, sprovode, teške odlaske i vesele susrete. Kako je bio jedini „profesionalni“ fotograf u selu, tako mu je i pripala čast da postane glavni fotograf pri obnovi viteške igre *Moštra*, koja se kao dio viteškog bojnog plesa *Kumpanija* održavala na cijelom otoku, pri čemu je ona žrnovska ujedno i najstarija.

Ante se 25. 02. 1967. godine oženio Živkom Poša te su odlučili otići u Njemačku i pronaći svoju sreću u drugoj zemlji. Imali su troje djece: sina Antu koji nosi njegovo ime i dvije kćeri, Lucu i Marinku. Iako je u Stuttgartu imao dobar posao, čežnja za domom je bila jača te se Ante 1995. godine vratio u Hrvatsku, u svoje rodno mjesto – Postranu. S njim je došao sin Ante, dok su kćeri uslijed

rastave braka ostale s majkom u Njemačkoj. Po povratku Ante je nastavio sa svojim hobbijem na veselje svih mještana. Uz ljubav prema fotografiji, koju je prenio i na sina koji je jedno vrijeme radio kao fotograf u vlastitom fotografskom studiju u Korčuli, volio je i svoj motor koji je bio njegov zaštitni znak. Bavio se fotografijom sve do svoje smrti, tako da mnogi mještani Žrnova imaju njegove fotografije učinjene i u prvim godinama 21. stoljeća. Ante Stanković *Kralj* umro je 31. siječnja 2018. godine u Zagrebu.

2.2.2. Sjedište

Postrana - Žrnovo

2.2.4. Funkcije, zanimanja, djelatnost

Automehaničar, električar, motorist, fotograf amater

2.2.5. Genealogija

Roditelji: Antun Stanković (9. 9. 1888. – 24. 4. 1953.) i Luca rođ. Tvrdeić pok. Marina (1871. – 1956.)

Sestre: Mare (28. 10. 1921. – 1. 11. 2000.), udana u Ston, Luca (11. 12. 1922. – 6. 3. 2017.), udana u Šibenik i Katarina (29. 12. 1934.)

Supruga: Živka Poša (Pupnat 12. 1. 1947. – 11. 4. 2023.)

Djeca: Ante (rođ. 25. 01. 1980.), Luca (18. 05. 1967.), Marinka (18. 09. 1970.)

2.3. Povijest zbirke

U pripremama za izložbu postavljenu u studenom 2023. godine pokušavalo se pronaći što više fotografija amaterskog fotografa Ante Stankovića *Kralja*. Iako su mještani Žrnova spremno ustupili neke svoje fotografije koje je fotografirao stvaratelj, ipak je najvažnija bila donacija Antinog sina koji je sačuvao tri originalne kutije s negativima. U njima je bilo pohranjeno 88 filmova, svaki uredno obilježen rukom stvaratelja s nazivom i rjeđe datumom. Za potrebe već navedene izložbe svi su negativi digitalizirani i digitalno pohranjeni, dok su originalni negativi pohranjeni sukladno arhivskim uvjetima. Uz negative pohranjena su i 24 pozitiva, isto donacija sina Ante.

2.4. Način preuzimanja

Donacija Ante Stankovića *Kralja* (sina stvaratelja) u svibnju 2024. godine

3. SADRŽAJ I USTROJ

3.1. Sadržaj

Sadržaj ove zbirke raznolik je, ali mjestom stvaranja svojim najvećim dijelom vezan uz selo Žrnovo (Postrana, Kampuš) te predstavlja svojevrsnu kroniku sela 50-ih i 60-ih godina prošlog stoljeća. Iako Ante Stanković Kralj nije bio profesionalni fotograf možemo pretpostaviti da je bio jedan od rijetkih s fotografskim aparatom u Žrnovu u to vrijeme te je prisustvovao većini društvenih događaja i na taj način zabilježio važnije trenutke. Među fotografijama prevladavaju vjenčanja i sprovodi te usputni portreti, pojedinačni i grupni. Ante je u rodnoj kući u Postrani uredio mali studio, no možemo pretpostaviti da mu je služio samo za razvijanje fotografija jer nema nikakvih portreta snimljenih u njemu ili fotografija samog studija. Zbirka fotografija prikazuje Kraljeve početke u radu, u njegovim mlađim godinama te ne čudi što su često prikazane i privatne zabave i trenuci s njegovim društvom. Treba naglasiti da je uz fotografiju Antina ljubav bio njegov motor pa se u zbirci nalaze i mnoge fotografije Ante, ali i njegovog društva na motorima. Većina fotografija je napravljena u njegovoj rodnoj Postrani, dok se tek nekolicina filmova može smjestiti u druga mjesta – Korčulu, Dubrovnik, Smokvicu na otoku Korčuli, Šibenik i Ston. U Šibeniku i Stonu su živjele njegove sestre i zahvaljujući fotografijama možemo zaključiti da ih je posjećivao. Prisutni mikrotoponimi su Kampuš i glavica svetog Martina u Žrnovu, gospa Lurdska u Postrani, riva i Banje u gradu Korčuli, Novi puti iznad Korčule i dr. Veliki broj foto negativa predstavlja pojedinačne i grupne portrete njegovih sumješтана, većinom nakon nekog većeg događaja ili za vrijeme istog, dok tek na nekolicini možemo vidjeti članove njegove obitelji (majku, baku, kumove).

Pozitivi čine manji dio zbirke. Na negativima su uočeni tek poneki od preuzetih pozitiva. Iako zahvaljujući zbirci preslika koju je sam

stvaratelj ustupio Arhivskom sabirnom centru Korčula – Lastovo prije nekoliko godina znamo da je bio prisutan i pri obnavljanju žrnovskog plesa s mačevima *moštra* 1966. godine, u zbirci fotografija ne nalazi se niti jedan negativ koji predstavlja taj događaj, već samo jedan pozitiv s prikazom odlaska *moštranata* iz crkve sv. Martina prema Postrani. Na nekoliko pozitiva sa stražnje strane fotografije prisutan je potpis stvaratelja s navodom godine ili nekom kratkom uspomenom.

Kvalitetu *Kraljevih* fotografija možemo okarakterizirati kao upitnu. S obzirom da je ipak bio fotograf amater niti ne očekujemo da su sve savršene, no čak pola fotografija ima nekakav minus – „odrezane“ glave, loš fokus, ekspoziciju ili kadriranje. Neke fotografije imaju izvrsnu kompoziciju, no ako uzmemo u obzir to da je većina fotografija lošije kvalitete možemo pretpostaviti da su mu se ti dobri motivi i izvedbe zapravo „zalomili“.

20tak fotografija prikazuje portret stvaratelja, no vjerojatnije je da ga je fotografirao netko od prijatelja koji su se u tom času našli s njim u društvu, nego da su to autoportreti.

3.2. Odabiranje i izlučivanje

Preuzet je cjelokupni pronađeni materijal negativa i dio pozitiva. Nije bilo izlučivanja.

3.3. Dopune

Moguće su daljnje dopune.

3.4. Plan sređivanja

Donirana zbirka filmova Ante Stankovića Kralja bila je potpuno nesređena. Iako su filmovi bili odvojeni u 3 zasebne kutije (cjeline) detaljnim popisivanjem filmova prilikom digitalizacije došlo se do zaključka da je fotograf samo pohranjivao filmove u kutije bez ikakvog reda. Prvotno stanje filmova bilo je prema stvarateljevim natpisima sljedeće:

1. kutija: 8. 8. 1956., 21. 4. 1952., 1951. – 1952., 1953., 1954., blagoslov zvona 1961., brdo, postrana 1957., ljetno

1954., maja 1953., Mala gospa 1962., nepoznati sprovod 1956., nepoznato putovanje, NK Sloga, NK Sloga II, Pelješac Žrnovo 1957, Petar Verin ispraćaj u Afriku, Pir Katice Šain Kuliban, Predstava u domu 1961., Predstava u domu, sprovod, dr. 1960., Pričest 1962., Proslava Gospe Lurdske u Postrani 1960., Riva 1961., Savez boraca 1961., Seki ćer, snijeg 15. 1. 1956., Sprovod Frana Debelona 1960., Sprovod Jaka Curać Babucina 1959., Sprovod Roko Miš 1959., Sprovod stara Buzulija 1961., Sprovod stare Bobovinke, Sprovod stari Bogić 1959., Sprovod stari Muka i stari Medo 1961., srpanj 1960., Ston, Ston 1959., Sv. Martin 1961., tečaj 1961.

2. kutija: 1953., 1956., 1960., Albert Lucy iz Afrike, Dom – ručak poslije plesa 1957., Dubrovnik, Dubrovnik 1958., Dubrovnik 1962., fragmenti, Kurtin, Marija Luška, djeca Pupe 1961., pir Tomislav i Jola, Divni sestra, Portret motorista i drugih, portreti II, portreti III, portreti razni, Sloga I, sprovod – sloga – portreti, sprovod beba, sprovod i portreti, sprovod Ivan Spuga srpanj 1960.
3. kutija: 12. 8. 1957., 15. 12. 1956., 1952., 1956. mery maja, 1957., 1959., 1961. – 1962., 1997. nogomet i portreti, Antetu Keriću sin, Blato 1957., Grbin, krštenje Denis 1959., krštenje Peru i Kati 1961., ljeta 1958., ljeta (zima) 1954., nepoznati sprovod 195_, pir Andrija Biliš 1960., pir Ante Maslo 1962., pir Graber Marinko 1961., pir Jakov Griža, pir Mara Šainka i Slavko, pir Marija Kuspilić 1962., portreti na Naplovu, pričest sv. Martin 1957., prvog maja 1960., Ružica 1961., Šibenik 1961., Smokvica pričest 1961., Ston 1953., vjenčanje Didović Krešo i Desa 1960.

Pozitivi su bili preuzeti u običnoj papirnatij vrećici, bez ikakvih podataka na njima. Kako bi se prikupilo što više informacija te stvorio i analitički popis fotografija, stvarateljevi suvremenici -

susjedi i prijatelji bili su od velike pomoći pri točnijem opisu događaja, datiranju istih te identificiranju portreta i lica na fotografijama. Nakon digitalizacije fotografija i dodatnih istraživanja, razbijen je prvotni red te su formirane sljedeće serije:

1. Negativi na celuloidnoj podlozi
2. Pozitivi
3. Ostalo

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

- 4.1. Pravni položaj** Zbirka ima status javnog arhivskog gradiva.
- 4.2. Uvjeti objavlivanja ili umnožavanja** Gradivo je dostupno sukladno čl. čl. 21 i 22 Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (NN, br. 61/2018, 98/2019).
Umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva u Dubrovniku.
- 4.3. Jezik i pismo** Hrvatski, latinica
- 4.4. Tvarne značajke** Negativi na acetat celulozi i pozitivi na papiru. Negativi su u dobrom stanju. Gotovo svi pozitivi sačuvani su u relativno dobrom stanju s manjim, rubnim oštećenjima.
- 4.5. Obavijesna pomagala** Arhivska pomagala: sumarni inventar, Maja Haraminčić Cebalo (lipanj 2024.)

5. DOPUNSKI IZVORI

- 5.1. Mjesto čuvanja izvornika** Državni arhiv u Dubrovniku, Arhivski sabirni centar Korčula – Lastovo
- 5.2. Postojanje preslika** Svi negativni i pozitivni su u potpunosti digitalizirani.
- 5.3. Dopunski izvori** Arhivski sabirni centar Korčula-Lastovo:
Zbirka preslika fotografija Ante Stankovića Kralja
Državni arhiv u Dubrovniku:
HR-DADU-196 Trgovačko-obrtnička i zanatska komora za grad i kotar Dubrovnik – Dubrovnik (1852 - 1944)
- 5.4. Bibliografija** Ivan Ivančan: Narodni običaji korčulanskih kumpanija, Institut za narodnu umjetnost Zagreb, 1967.

6. PODRUČJE KONTROLE OPISA

6.1. Napomena Opis izradila Maja Haraminčić Cebalo, arhivist, DADU-SCKL
arhivista

6.2. Nadnevak izrade kolovoz 2024.
opisa

OPIS SERIJA

- 1.1. *Signatura* **HR-DADU-SCKL 1079/1**
- 1.2. *Naslov* **Negativi na celuloidnoj podlozi**
- 1.3. *Vrijeme nastanka gradiva* 1951. – 1962.
- 1.4. *Razina opisa* Serija
- 1.5. *Količina zapisa* 1542 komada
- 3.1. *Sadržaj* Serija sadrži 1542 negativa na acetat celulozi. Svi negativni su istog formata, 3,6 x 2,4 cm. Serija je podijeljena na sljedeće podserije:
1. Društveni život Žrnova
  2. Portreti
  3. Pejzaž
  4. Fotografije Ante Stankovića *Kralja*
  5. Ante Stanković *Kralj* u društvu
  6. Druge lokacije
  7. Ostalo
- Najveći broj negativa čine portreti pojedinaca i grupa, snimljenih u Postrani na Korčuli. Uz portrete veliki broj negativa nalazi se u podseriji *Društveni život Žrnova*, u kojoj su negativni napravljeni na događajima u selu: vjenčanja, sprovodi, predstave, pričesti i vjerske svetkovine. Iako sam stvaratelj potiče iz sela Postrane, tek na manjem djelu negativa su zabilježeni članovi njegove obitelji. Osim na lokacijama u Žrnovu, na negativima su prikazane i druge lokacije: Šibenik, Dubrovnik, Smokvica, Ston i okolica grada Korčule.
- 3.2. *Plan sređivanja* Negativi na celuloidnoj podlozi preuzeti su u izvornim foto kutijama, sa stvarateljevim bilješkama na svakom filmu. Unutar podserije nizani su rastućim jedinstvenim tekućim brojem.

<i>1.1. Signatura</i>	HR-DADU-SCKL 1079/2
<i>1.2. Naslov</i>	Pozitivi
<i>1.3. Vrijeme nastanka gradiva</i>	1951. – 1967.
<i>1.4. Razina opisa</i>	Serijski
<i>1.5. Količina zapisa</i>	25 komada
<i>3.1. Sadržaj</i>	Pozitivi čine tek mali dio zbirke, raznih su veličina. Neki od snimaka nalaze se i na preuzetim negativima. Poneki su pozitivi bolje, a poneki lošije kvalitete, što je dakako ovisilo i o kvaliteti negativa. Na pozitivima su portreti, pojedinačni i grupni. Sa stražnje strane nekoliko fotografija nalazi se autorov potpis i datum, dok je na dvije fotografije zapis uspomene. U seriji se nalazi i jedina razvijena fotografija <i>moštre</i> – odlazak <i>moštranata</i> iz crkve svetog Martina prema Postrani.
<i>3.2. Plan sređivanja</i>	Fotografije su nanizane jedinstvenim tekućim rastućim brojem.

<i>1.1. Signatura</i>	HR-DADU-SCKL 1079/3
<i>1.2. Naslov</i>	Ostalo
<i>1.3. Vrijeme nastanka gradiva</i>	1951. – 1962.
<i>1.4. Razina opisa</i>	Serijski
<i>1.5. Količina zapisa</i>	0,3 kutije, 0,3 d/m
<i>3.1. Sadržaj</i>	U ovoj seriji pohranjene su tri originalne kutije u kojima je stvaratelj čuvao filmove, kao i papirići s njegovim zapisima što se na kojem filmu nalazi.